

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055230
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και
Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Επιτακτική ανάγκη άμεσης εφαρμογής ενός ολοκληρωμένου σχεδίου και ειδικών στοχευμένων μέτρων για την αντιμετώπιση της δημογραφικής κατάρρευσης της Δράμας.

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ.3100 / 13-2-2026 Ερώτηση

Σε απάντηση της υπ. αριθμ. 3100/13-2-2026 Ερώτησης και όσον αφορά θέματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, σας ενημερώνουμε ως εξής:

Η χάραξη μιας ολοκληρωμένης δημογραφικής πολιτικής δεν αποτελεί απλώς μια σειρά αποσπασματικών μέτρων κοινωνικής πρόνοιας, αλλά μια στρατηγική εθνικής σημασίας. Η επιτυχία της δημογραφικής πολιτικής εξαρτάται άμεσα από τη συνεκτική εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και τη διαρκή προσαρμογή τους στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας αξιοποιεί τα θεσμικά εργαλεία που απαιτούνται για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του δημογραφικού ζητήματος, με ορίζοντα τις επόμενες δεκαετίες. Ειδικότερα:

Με τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 5178/2025 (Α'22) θεσπίστηκε «Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης» με αντικείμενο την οικονομική ενίσχυση των μονοπρόσωπων ή πολυπρόσωπων νοικοκυριών που μεταφέρουν την κύρια κατοικία και το κέντρο βιοτικών δραστηριοτήτων τους από Δήμους ή Δημοτικές Ενότητες της Επικράτειας που ορίζονται με την απόφαση της παρ. 9, στους Δήμους Σουφλίου, Διδυμότειχου και Ορεστιάδας της Περιφερειακής

Ενότητας Έβρου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Η οικονομική ενίσχυση ανέρχεται σε:

α) δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, εφόσον η ωφελούμενη μονάδα εγκαθίσταται σε οικισμό με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, και

β) έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ, εφόσον η ωφελούμενη μονάδα εγκαθίσταται σε οικισμό με πληθυσμό άνω των πεντακοσίων (500) κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, προσαυξανόμενη αντίστοιχα κατά χίλια (1.000) ευρώ για κάθε ανήλικο μέλος του νοικοκυριού και μέχρι του συνολικού ποσού των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται στις ωφελούμενες μονάδες σε δύο (2) ισόποσες δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την έγκριση της αίτησης και η δεύτερη μετά την παρέλευση του πρώτου έτους μόνιμης παραμονής στους δήμους μετεγκατάστασης.

Με βάση την παρ. 9 του αρ. 32 ν. 5178/2025 εκδόθηκε η με αριθ. 10557/2025 (Β' 3803) Κ.Υ.Α. με τίτλο «Καθορισμός της διαδικασίας υλοποίησης του Προγράμματος Δημογραφικής Ανάπτυξης στους Δήμους Σουφλίου, Διδυμοτείχου και Ορεστιάδας της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Και Θράκης».

Με την εξουσιοδοτική διάταξη που προβλέπεται στην παρ. 9 του αρ. 32 του ν. 5178/2025 παρέχεται η δυνατότητα ορισμού πρόσθετων Δήμων και Δημοτικών Ενοτήτων της Επικράτειας ως Δήμων και Δημοτικών Ενοτήτων μετεγκατάστασης, πέραν αυτών που έχουν ορισθεί στην αρχική διάταξη, με βάση, μεταξύ άλλων, πληθυσμιακών και δημογραφικών κριτηρίων της τελευταίας απογραφής του πληθυσμού, καθώς και αναπτυξιακών δεδομένων.

Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάζεται η επέκταση του προγράμματος σε Δήμους και Δημοτικές Ενότητες των Περιφερειακών Ενοτήτων Καστοριάς, Σερρών, Φλώρινας, Κιλκίς, Πέλλας, Δράμας, Κοζάνης και Γρεβενών, ύστερα από διαβούλευση με βουλευτές και τοπικούς φορείς, ώστε το πρόγραμμα να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες της Περιφέρειας.

Λαμβάνοντας υπόψη τις δημογραφικές προκλήσεις, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας έχει καταρτίσει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Δημογραφικό, το οποίο παρουσιάστηκε στις αρχές Οκτωβρίου του 2024 στο Υπουργικό Συμβούλιο και τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Δημογραφικό, προβλέπει δεκαετή περίοδο εφαρμογής, με καταληκτικό έτος το 2035. Δεν περιορίζεται απλά στην προσπάθεια ανάκαμψης των γεννήσεων αλλά προσβλέπει στη συνολική διαχείριση των επιπτώσεων της αλλαγής που έχει επέλθει στην ηλικιακή δομή του πληθυσμού και βασίζεται σε 5 βασικούς άξονες:

1. Στην ενίσχυση των γεννήσεων και την ταυτόχρονη στήριξη της οικογένειας
2. Στην ενίσχυση της απασχόλησης
3. Στη διαχείριση της μακροζωίας – γήρανσης

4. Στην τοπική ανάπτυξη και την προώθηση της καινοτομίας
5. Στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών.

Οι ως άνω αναφερόμενοι άξονες είναι εναρμονισμένοι με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις προτεραιότητες και τις καλές πρακτικές που προτείνονται από διεθνείς οργανισμούς. Οι άξονες καταλήγουν σε περισσότερες από 100 δράσεις συνολικής δαπάνης 20 δισ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που έχουν ληφθεί ήδη από το 2019, οι οποίες αφορούν σε όλες τις ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (Ε.Σ.Δ.) για το Δημογραφικό, προβλέπει τη συνεργασία όλων των συναρμόδιων Υπουργείων, ενώ μέσω αυτού, γίνεται προσπάθεια διαμόρφωσης ενός ευνοϊκού για την οικογένεια και το παιδί περιβάλλοντος, το οποίο θα σέβεται τις επιθυμίες, θα παρέχει επιλογές και θα υποστηρίζει τις ανάγκες των πολιτών. Απώτερο στόχο αποτελεί η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου μέσα από τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, τον συντονισμό και αξιολόγηση δράσεων που αφορούν το σύνολο των πολιτών σε όλο τον κύκλο ζωής.

Επιπροσθέτως, παραμένει κεντρικός πυλώνας της κοινωνικής πολιτικής η ενίσχυση του θεσμού της οικογένειας, είτε διά της οικονομικής ενίσχυσης είτε μέσω της διάθεσης υπηρεσιών και της διασφάλισης απρόσκοπτης πρόσβασης σε αυτές. Πιο συγκεκριμένα:

α) Επίδομα παιδιού: Κατόπιν των διατάξεων του άρθρου 214 του ν.4512/2018 (Α' 5), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν.4659/2020 (Α' 21), αναμορφώθηκε το πλαίσιο χορήγησης των οικογενειακών παροχών. Η εν λόγω αναμόρφωση επετεύχθη μέσω της αντικατάστασης των προϋπαρχόντων επιδομάτων από ένα ενιαίο επίδομα παιδιού, το οποίο χορηγείται λαμβάνοντας υπόψη:

- το πλήθος των εξαρτώμενων τέκνων
- το ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα
- την εισοδηματική κατηγορία κάθε οικογένειας

Το ποσό του επιδόματος υπολογίζεται βάσει κλιμακούμενου εισοδηματικού κριτηρίου, ώστε να καταβάλλεται στοχευμένα στις οικογένειες με παιδιά, που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερη ανάγκη. Η διαδικασία της χορήγησης του επιδόματος παιδιού, καθορίστηκε με την αρ.Γ.Π.οικ.Δ22/11/2705/58/2018 (57/Β') απόφαση, όπως ισχύει.

β) Επίδομα γέννησης: Καθιερώθηκε αρχικά με τον ν. 4659/2020 (Α' 21) και έχει τροποποιηθεί

μέσω νεότερων νομοθετικών ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του άρθρου 10 του ν. 4756/2020 (Α' 235) και των άρθρων 29-32 του ν. 5092/2024 (Α' 33). Η εν λόγω παροχή χορηγείται για κάθε παιδί που γεννιέται εντός της ελληνικής επικράτειας. Οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία χορήγησης του επιδόματος έχουν προσδιοριστεί με την υπ' αριθμόν Δ11/οικ.8523/236/20(490/Β') Κοινή Υπουργική Απόφαση (Κ.Υ.Α.), στην εκάστοτε ισχύουσα μορφή της.

Για τον καθορισμό του ύψους του επιδόματος λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των εξαρτώμενων τέκνων όπως αυτός διαμορφώνεται μετά την γέννηση του τέκνου και το ποσό καταβάλλεται ως εξής:

- 2.400,00 € για το πρώτο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο
- 2.700,00 € για το δεύτερο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο γ) 3.000,00 € για το τρίτο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο και
- 3.500,00 € για το τέταρτο και κάθε επόμενο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο

Το επίδομα γέννησης του άρθρου 1 του ν. 4659 / 2020 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 29 του ν. 5092 / 2024 καταβάλλεται αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2023 στα πρόσωπα που κατέστησαν δικαιούχοι. Η προσαύξηση θα έχει αναδρομική ισχύ για τα τέκνα που γεννήθηκαν από την 1η Ιανουαρίου 2023 και εφεξής.

γ) Οικονομική ενίσχυση οικογενειών Ορεινών και Μειονεκτικών Περιοχών: για την περαιτέρω υποστήριξη των οικογενειών που διαβιούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, παρέχεται οικονομική ενίσχυση, η οποία θεσμοθετήθηκε δυνάμει του ν. 3016/2002 (ΦΕΚ Α' 110). Η εν λόγω παροχή αποσκοπεί στη στήριξη των νοικοκυριών και των οποίων το ετήσιο εισόδημα κρίνεται ιδιαιτέρως χαμηλό, μη υπερβαίνον το χρηματικό όριο των 4.700 ευρώ ανά έτος. Το ακριβές ύψος της παροχής αυτής διαμορφώνεται ως εξής:

- εξακόσια (600,00) ευρώ, για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα έως 3.000 ευρώ
- τριακόσια (300,00) ευρώ, για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 3.000 έως 4700 ευρώ.

Το επίδομα καταβάλλεται εφάπαξ κατ' έτος στους δικαιούχους από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α. και η χρηματοδότηση βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό. Απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, συμπεριλαμβανομένης και της Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης, ενώ δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό, οικογενειακό

εισόδημα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 της αριθ. Δ11/οικ. 28711/1021/2020 Κ.Υ.Α. (Β' 2882) «...Ως μειονεκτικές περιοχές για τη χορήγηση της εισοδηματικής ενίσχυσης από το έτος 2020 και εντεύθεν νοούνται οι περιοχές με σημαντικά φυσικά μειονεκτήματα και οι περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα κατά την έννοια των παρ. 3 και 4, αντίστοιχα, του άρθρου 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013, όπως αυτές καθορίστηκαν στα σχετικά Παραρτήματα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας...».

δ) Πρόγραμμα οικονομικής στήριξης οικογενειών: Βάσει των διατάξεων του άρθρου 104 του ν.4941/2022 (Α' 113), το οποίο προβλέπει ζητήματα πρόσβασης παιδιών προσχολικής ηλικίας, βρεφών και νηπίων σε υπηρεσίες αγωγής και φροντίδας, καθώς και πρόσβασης ανηλίκων και ατόμων με αναπηρία σε δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης, καθιερώθηκε ενιαίο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης των οικογενειών το οποίο περιλαμβάνει δύο βασικούς άξονες:

- την εξασφάλιση πρόσβασης βρεφών και νηπίων σε δομές προσχολικής αγωγής και φροντίδας,
- την παροχή δυνατότητας σε παιδιά, εφήβους και άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, οι οποίες εφαρμόζουν σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους και δραστηριότητες και παρέχονται εκτός του σχολικού ωραρίου.

Ως φορέας υλοποίησης του εν λόγω προγράμματος ορίζεται η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (ΕΕΤΑΑ ΑΕ). Η χρηματοδότηση της δράσης καλύπτεται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προερχόμενους από τα συγχρηματοδοτούμενα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς και από εθνικούς πόρους.

Για τη χρονική περίοδο 2025-2026 (α' κύκλος του Προγράμματος) από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για την υλοποίηση του προγράμματος θα διατεθεί ποσό ύψους 153.872.479 €, αντιστοίχως, για την χρονική περίοδο 2026-2027 (β' κύκλος), θα διατεθεί ποσό ύψους 158.872.479 ευρώ. Για την ίδια περίοδο (2025-2027), με την αριθ. 134947/2025 (Β'4127) ΚΥΑ, όπως ισχύει, καθορίζονται οι κατηγορίες των ωφελουμένων, τα κριτήρια επιλογής, η διαδικασία υλοποίησης, η δυνατότητα επέκτασής τους, καθώς και κάθε λεπτομέρεια.

Επιπλέον, με την αριθ. 15670/22-10-2025 (Β'5646) τροποποίηση της υπό στοιχεία 134947/2025 ΚΥΑ, όπου στο άρθρο 1 αναφέρεται « Στο άρθρο 8 τροποποιείται το σημείο β) της υπο-παρ. 1 παρ. Α. και συγκεκριμένα τα εισοδηματικά κριτήρια επιλεξιμότητας για τη λήψη μειωμένης αξίας τοποθέτησης για τις δομές Α1, Α2, Β1, και Β2 αυξάνονται ανά κατηγορία κατά ποσό 2.000 ευρώ για οικογένειες έως πέντε (5) παιδιά και για οικογένειες από (6) παιδιά και άνω αυξάνονται κατά ποσό 3.000 ευρώ ανά παιδί...».

Περαιτέρω, στην παράγραφο Β του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι οι αξίες τοποθέτησης για τις κατηγορίες Γ και Δ, οι οποίες χορηγήθηκαν κατά τον πρώτο κύκλο και την αρχική πρόσκληση του προγράμματος (περίοδος 2025-2026), πέραν του προϋπολογισμού που προβλέπεται στο άρθρο 13 και των διατάξεων του παρόντος, καλύπτονται από πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Τέλος, το παρόν άρθρο αναπροσαρμόζει τα αναγραφόμενα ποσά του Πίνακα 1, στην στήλη (4) για τα έτη αναφοράς 2025-2026 και 2026-2027, που αφορούν τον «Τακτικό προϋπολογισμό Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας». Παράλληλα, προβλέπονται τροποποιήσεις και στη στήλη (4) του Πίνακα 2, για το έτος 2025-2026, συμπεριλαμβανομένων των πεδίων «ΣΥΝΟΛΟ» και «ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝΑΚΑ».

Ως προς τα παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών, καθώς και τους πολύτεκνους και τριτέκνους δυνητικούς δικαιούχους, χορηγείται αυξημένη συμπληρωματική μοριοδότηση για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, σύμφωνα με το άρθρο 8 της προαναφερθείσας Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ).

Τέλος, Για την υλοποίηση των προαναφερόμενων διατάξεων εκδόθηκε η αριθ. πρωτ.30771/30.10.2025 Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος (ΑΔΑ: 93Λ6465ΖΩ5-ΕΛ2).

στ) Κατασκηνώσεις: Εντός του πλαισίου του κρατικού κατασκηνωτικού προγράμματος, το οποίο αποσκοπεί στην παροχή φιλοξενίας σε παιδιά, οικογένειες, άτομα τρίτης ηλικίας και άτομα με αναπηρία, τα οποία ανήκουν σε κοινωνικοοικονομικές ομάδες με περιορισμένους οικονομικούς πόρους, λειτουργούν δομές παιδικών εξοχών, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 749/1948 (Α' 200), όπως εκάστοτε ισχύει. Η συμμετοχή των παιδιών πολυτέκνων και τρίτεκνων οικογενειών στα εν λόγω προγράμματα φιλοξενίας παρέχεται ατελώς, άνευ ουδεμίας οικονομικής επιβάρυνσης.

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (Υ.ΚΟΙ.Σ.Ο.), αποσκοπώντας στην ορθή διαχείριση του δημογραφικού ζητήματος και των συνεπαγόμενων επιπτώσεων, θεσπίζει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο δράσεων, το οποίο ενσωματώνει την οικονομική ενίσχυση των οικογενειών με την παροχή κοινωνικής υποστήριξης, μέσω στρατηγικών που στοχεύουν στην εναρμόνιση του κοινωνικού συνόλου με τις μεταβαλλόμενες δημογραφικές συνθήκες.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

